

Nr 647

Av herr **Lothigius m. fl.**, *angående fridlysning av större rovdjur.*

(Lika lydande med motion nr 540 i Första kammaren)

Till våra större och mest uppmärksammade rovdjur höra björn, lo, järv och varg. Dessa ha särskilt under de senaste åren varit föremål för ganska ingående undersökningar. Föreliggande resultat ha föranlett livliga diskussioner. De senast offentliggjorda undersökningarna ha utförts under ledning av jägmästare Bertil Haglund och tillkommit med bistånd från såväl statliga institutioner som privata stiftelser och enskilda företag. Resultaten torde ge vid handen att viss revision av de hos allmänheten förekommande vanföreställningarna om dessa rovdjurs levnadsvanor och skadegörelse är möjlig. Samtidigt torde det stå klart att man från statsmakternas sida snarast måste fatta ett beslut, huruvida man är beredd att utan ingrepp se hur vargen och järven försvinna, medan björn och lo framdeles komma att utgöra ett regleringsproblem.

Rovdjursbeståndet i vårt land — särskilt varg och järv — är så obetydligt att jakten snarast måste omprövas. Denna utveckling accentueras alldeles särskilt av att rovdjursjakten nu bedrivs på ett helt annat sätt än tidigare. Tekniska hjälpmedel — kikarsiktet, snöscootern, flygmaskinen och helikoptern — ge människan alla möjligheter till snabb utrotning. De nya vägarna långt in i våra nationalparker bidraga också till att rovdjuren bli mer lättillgängliga för jakt och sammanträngas inom allt mindre områden. Antalet vargar torde i dag uppgå till något tiotal och antalet järvar till cirka 100 i hela landet. Björnen torde däremot ha ökat något. Avskjutningen har också ökat och utgör enligt Bertil Haglund 25—35 djur per år. Vad lon beträffar, säges den i likhet med björnen ha ökat något. Spridningen har skett så, att problem kunna uppstå för renskötseln i vissa områden.

Intresset för varg- och järvjakten stimuleras av särbestämmelserna, att envar har rätt att bedriva sådan jakt, även på annans mark, under förutsättning att djur bevisligen uppehålla sig i trakten. Länspolischef Hans Fjelner, som i en skrivelse uppvaktat Konungen i detta ärende, meddelar att den som dödat varg kan påräkna i genomsnitt 4 000 kronor per varg och 500 kronor per järv i skottpengar, varav staten betalar 100 respektive 20 kronor. Björnjakt är tillåten i de fyra nordligaste länen under september och oktober samt i övriga delar av landet under hela året. Kronans mark är undantagen. Jakt å lo tillåtes i hela riket under december och

januari månader. Mot bakgrunden av att vissa rovdjursarter äro på väg att helt försvinna ur vår fauna och andra tvingas byta fångstområden, torde det vara nödvändigt att förutsättningslöst göra en bedömning av den framtida lämpliga målsättningen.

Inom hela Centraleuropa ser man de svenska nationalparkerna och de stora obebyggda områdena i våra nordligaste län såsom den sista resten av naturliga reservat inom Europa, där människor kan hämta rekreation. Inte minst torde medvetandet om att man samtidigt har möjligheter att få komma i kontakt med eller vara i närheten av resterna av en stam av rovdjur, som bara för något eller några sekler sedan var allmän i hela Europa, göra området mer attraktivt. Dessutom torde det från naturvårds-synpunkt vara av intresse att inte helt slå ut dessa arter ur vår fauna. Givetvis få de fyra rovdjursarterna inte bedömas enbart som turist- eller naturvårdsintressen. I förgrunden måste stå deras inpassning i samhället med hänsyn tagen till alla de faktorer, som direkt eller indirekt påverkas av dessa djurs levnadsbetingelser. Utan tvekan förorsaka rovdjuren skada på tamdjur — främst på ren — men också övrig tillgång på vilt kan påverkas, om vissa rovdjursarter bli för talrika. Bilden varierar och kan inte bedömas eller avgöras generellt.

Välja vi att under kontroll behålla vilddjursfaunan, måste renägarna kompenseras för de skador som kunna uppstå. Länspolischef Fjelner har i sin skrivelse till Konungen framhållit att om bedömningen från statsmakternas sida resulterar i att rovdjuren eller vissa av dem få leva kvar, så är det nödvändigt med en effektivare kontroll och reglering. Det nuvarande systemet med avskjutning på enskilt initiativ — stundom i förening med belöningar — medför, säger han, en slumpmässig och planlös beskattning. Detta gäller varg och järv.

Av ovan anförda skäl hemställa vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om skyndsamt utredning avseende de större rovdjurens eventuella fridlysning och reglering i vårt land.

Stockholm den 27 januari 1965

Carl-Wilh. Lothigi

Per-Eric Ringaby

Jan-Ivan Nilsson

Per Petersson

Tore Nilsson

Bertil Öhwall

Sven Ekström
i Iggesund